

บทที่ ๔

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาเพชรบูรณ์ทั้งหมด ๕ หน่วย แต่เป็น ๖ เสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง ๕ คือ หน่วยเสียงต่ำ - ขึ้น หน่วยเสียงต่ำ - ระดับ ซึ่งมี ๒ เสียง คือ เสียงต่ำ - ระดับ และ เสียงต่ำกวากลาง - ระดับ หน่วยเสียงกลาง หน่วยเสียงสูง - ตก หน่วยเสียงสูง - ระดับ ซึ่งจะได้อธิบายโดยเฉพาะแต่ละหน่วยไป ดังนี้

๑. หน่วยเสียงต่ำ - ขึ้น (1) ๑

จุดเริ่มต้นของหน่วยเสียงนี้อยู่ในระดับต่ำกว่าหน่วยเสียงต่ำ - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียง ก.) เล็กน้อย แต่ตอนท้ายระดับเสียงจะสูงขึ้นอยู่ในระดับเดียวกับหน่วยเสียงต่ำกวากลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียงข.) พยางค์ที่มีหน่วยเสียงต่ำ - ขึ้น ได้แก่

๑.๑ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /b/ ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว เช่น

/ pi: ¹ /	ปี
/ pha: ¹ /	ผา
/ ti: ¹ /	ตี
/ dɔ: ¹ /	เดอ (คำลงท้าย มีความหมายตรงกับคำว่า นะ)
/ cu: ¹ /	จู
/ kɔ: ¹ /	กอ (คำลงท้าย มีความหมายตรงกับคำว่า นะ)
/ khu:a ¹ /	ข้าว 'ชวา ; สะพาน'

๑ ไซเลข 1 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงต่ำ - ขึ้น

/ ʔo:¹ /	โอ
/ mɔ:¹ /	หมอ
/ na:¹ /	หนา
/ san¹kha³na:¹ /	สังขยา
/ nuɛ:¹ /	แหง
/ fi:¹ /	ฝี่
/ si:a¹ /	เสี่ย
/ ha:¹ /	หา
/ lo:¹ /	โหล
/ wi:¹ /	หวี
/ ju:¹ /	หฺยู (ช้อคน)

๑.๒ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /b/, /d/, และ /j/ ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี /m/, /n/, /ŋ/, /w/ และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ ka³paw¹ /	กระเป่า
/ phom¹ /	นม
/ ton¹ /	ตง (คำที่มาจากภาษาจีน)
/ than¹ /	ถึง
/ cɔŋ¹ /	จ่อง
/ kwj¹ /	กอย (คำเลียนเสียง : เสียงไก่ตัวเมียร้องเวลาที่จจะออกไข่)
/ khiw¹ /	ชีว 'เหม็นเขียว'
/ ʔɛw¹ /	แอว
/ maj¹ /	ไหม
/ nam¹ /	หน้า

/ ɲum ¹ /	หยม ‘ขยม’
/ ɲaw ¹ /	เหงา
/ fan ¹ /	ฝั่ง
/ sum ¹ /	สุข
/ hun ¹ /	หุน ‘โกรธ ; มาตรการ’
/ lom ¹ /	หลวม
/ wan ¹ /	หวัง

๑.๓ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /p/, /b/, /t/ /d/, /c/, /k/, /ʔ/, /ŋ/ และ /j/ ประสมกับหน่วยเสียงสระยาวหรือหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว มี /m/, /n/, /ɲ/, /w/ และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pɛ:ɲ ¹ /	แฉง
/ thɔ:ɲ ¹ /	ถอง
/ khɛ:n ¹ /	แซน
/ mɔ:n ¹ /	หมอน
/ nɔ:ɲ ¹ /	หนอง
/ ɲa:j ¹ /	หงาย
/ fa:ɲ ¹ /	ฝาง
/ si:am ¹ /	เสียม
/ ho:n ¹ /	โหนด
/ lɔ:ɲ ¹ /	เหลียง
/ wɛ:n ¹ /	แหวน
/ li:an ¹ /	เหรีญ
/ ɲu: ² <u>lu:am¹</u> /	งูเหลือม
/ hu:aɲ ¹ /	หวาง

๒. หน่วยเสียงต่ำ - ระดับ (2) ๒

หน่วยเสียงต่ำ - ระดับ นี้อยู่ ๒ เสียง คือ เสียงต่ำ - ระดับ และ เสียงต่ำกลาง - ระดับ ดังจะได้อธิบายโดยเฉพาะแต่ละเสียง ดังนี้

๒.๑ เสียงต่ำ - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียง ก.) จุดเริ่มต้นของเสียงนี้อยู่ในระดับสูงกว่าหน่วยเสียงต่ำ - ชั้น (หน่วยเสียงที่ ๑) เล็กน้อย แต่ต่ำกว่าเสียงต่ำกลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียง ข.) คืออยู่ระหว่างหน่วยเสียงต่ำ - ชั้น และ เสียงต่ำกลาง - ระดับ แต่ค่อนข้างไปทางหน่วยเสียงต่ำ - ชั้นมากกว่า และระดับเสียงเป็นระดับเดียวกันตลอด พยางค์ที่มีเสียงต่ำ - ระดับ ได้แก่ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่งประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น และหน่วยเสียงสระประสมเสียงสั้น มี /p/, /t/, /k/ และ /ʔ/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ puk ² /	ปลุก 'ปลุก(บ้าน); ทำให้ตื่น'
/ phat ² /	ผัด
/ bup ² /	บุง
/ tot ² /	ตด
/ thว ² /	เถาะ
/ dak ² /	ดัก
/ cut ² /	จุก
/ kak ² /	กัก
/ khap ² /	ขับ
/ ʔot ² /	อด

๒ ใช้เลข² เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงที่ประกอบด้วย เสียงต่ำ - ระดับ และ เสียงต่ำกลาง - ระดับ ทั้งสองเสียงนี้

/ muk ² /	หมึก
/ sa ³ nuk ² /	สนุก
/ ni ² /	หฺยิ 'ทำบุญน'
/ nut ² nit ² /	หฺงุกหฺงิก
/ fat ² /	ฝัด
/ sup ² /	สฺบ 'สาม, ไส'
/ hit ² /	หฺก
/ lek ² /	เหล็ก
/ wit ² /	หฺวิก
/ jik ² /	หฺยิก
/ ʔia ² /	เอียะ 'สำรอก'
/ kuak ² /	กวก

๒.๒ เสียงต่ำกลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียง ข.) จุดเริ่มต้นของเสียงนี้อยู่ในระดับสูงกว่า: เสียงต่ำ - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียง ก.) แต่ต่ำกว่าหน่วยเสียงกลาง (หน่วยเสียงที่ ๓) คืออยู่ระหว่างเสียงต่ำ - ระดับ และหน่วยเสียงกลาง แต่ค่อนข้างหน่วยเสียงกลางมากกว่า ระดับเสียงเป็นระดับเดียวกันตลอด พยางค์ที่มีเสียงต่ำกลาง - ระดับ ได้แก่

๒.๒.๑ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว เช่น

/ pi: ² /	ปี
/ phɛ: ² /	แพ
/ ba: ² /	บา 'เวน'
/ phak ² tu: ² /	ฝักตุ 'ประตุ'
/ thi: ² /	ท
/ di: ² /	ด

/ ci: ² /	จ	'คุม'
/ ku: ² /	ก	
/ kh <u>u</u> : ² /	ค	'เข้าที ; เหมือน ; ไค้แก'
/ ʔ <u>o</u> : ² /	เอ	
/ m <u>u</u> : ² /	ม	
/ na: ² /	นา	
/ khi: ⁴ kha ³ <u>nu</u> : ² /	ช ^๔ คะ <u>๒</u> ย	'หค'
/ ɲu: ² /	ง	
/ fu: ² /	ฟ	'ลอย'
/ s <u>o</u> : ² /	ซ	
/ hu: ² /	ห	
/ li:a ² /	เ	
/ ja: ² /	ยา	
/ kh <u>i</u> :a ² /	เค	
/ bu:a ² /	บัว	

๒.๒.๒ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระต้น และหน่วยเสียงสระประสมเสียงสั้น มี /m/, /n/, /ɲ/, /w/ และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pon ² /	ปน
/ .phim ² /	พิมพ
/ bur ² /	บุญ
/ tem ² /	เต็ม
/ than ² /	ทัน
/ di:aw ² /	เดี้ยว
/ caj ² /	ใจ

/ kaw ² /	เกา
/ .khan ² /	คัน
/ ʔom ² /	อม
/ mun ² /	มุน 'มรคก'
/ .nu:an ² /	นวล
/ ñun ² /	บุง
/ ɲan ² /	จัน 'ฉลอง'
/ fan ² /	พัน (คำกริยา)
/ sun ² /	ซุม
/ hu:an ² /	เวือน
/ lun ² /	ลุน 'ทีหลัง'
/ waj ² /	ไว
/ jen ² /	เย็น

๒.๒.๓ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว และหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว มี /m/, /n/, /ŋ/, /w/, และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pu:m ² /	ปุม 'เคือก'
/ pha:j ² /	พาย
/ ba:ŋ ² /	บาง
/ tu:an ² /	ตวง
/ tʰe:ŋ ² /	แทง
/ d:w:ŋ ² /	คอง 'คอง ; งานแต่งงาน'
/ ca:w ² /	จาว
/ kɔ:n ² /	เกิน 'เกิน ; พะอง'
/ kha:j ² /	คาย

/ ʔu:n ² /	กลิ่น	
/ ma:j ² /	มาย	'คล้าย' (ใช้กับ <u>ค้าย</u>)
/ nɔ:n ² /	เนิน	
/ ño:n ² /	โยน	
/ ɲɛ:n ² /	งอน	
/ fa:n ² /	ฟาน	
/ si:an ² /	เซียง	(คำที่ใช้เรียกเด็กผู้ชาย)
/ hu:an ² /	รวง	
/ lɔ:n ² /	ลอน	
/ wa:j ² /	วาย	
/ ja:n ² /	ยาง	

๓. หน่วยเสียงกลาง (3) ^๓

จุดเริ่มต้นของหน่วยเสียงนี้อยู่ในระดัปล่าง คืออยู่ระหว่างเสียงต่ำกลาง - ระดัปล่าง (หน่วยเสียงที่ ๒ เสียง ข.) กับหน่วยเสียงสูง - ตก (หน่วยเสียงที่ ๘) และระดัปล่าง เป็นระดัปล่างเดียวกันตลอด พยางค์ที่มีหน่วยเสียงกลาง ได้แก่

๓.๑ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มีหน่วยเสียง /m/, /n/, /ɲ/, /w/, และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pan ³ /	บัน
/ phaj ³ /	ไ
/ ben ³ /	เบง
/ taw ³ /	เตา

^๓ ไซเลข 3 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์เสียงกลาง นี้

/ thon ³ /	ทง	
/ dɛn ³ /	แคน	
/ caw ³ /	จา	
/ kin ³ /	กฉิน	
/ khun ³ /	ขุน	
/ ʔim ³ /	อิม	
/ mun ³ /	หมุน	‘แตกละเอียคไม่มีจีนดี ; ทำให้แตก กระจายออกจากกัน’
/ nun ³ /	หนุน	
/ nan ³ /	ย่า	
/ naj ³ /	ไหง	‘ฟ่งกระจาย’ (ไหงกับ ฝู)
/ fan ³ /	ฝ่ง	
/ siw ³ /	สิว	
/ haj ³ /	ไร	
/ lon ³ /	หลน	
/ wɔŋ ³ /	หวอง	‘หลอ’
/ jɛŋ ³ /	แหง	‘ท่งบนหลังช้าง’

๓.๒ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับ
หน่วยเสียงสระยาว กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว เช่น

/ pa: ³ /	ปา	
/ phi: ³ /	ฟี	
/ bi: ³ /	บี	‘ขี้’
/ ti: ³ /	ตี	‘ถาง’
/ thu:a ³ /	ถว	

/ dɛ:³ /	แด	(คำลงท้าย มีความหมายตรงกับ หน้อย)
/ c u:³ /	จ้อ	'จจจ'
/ kɛ:³ /	แก	'แก ; ลาก'
/ k h u:³ /	ฮ	
/ ʔ i:³ /	อ	
/ mɔ:³ /	หมอ	'โกล'
/ nɛ:³ /	แน	
/ ʔ i:³ /	ฮ	
/ ɲɛ:³ /	แง	
/ f a:³ /	ฝ่า	
/ s u: a³ /	เซอ	
/ h i: a³ /	เหย	'หลน' (ใช้กับ <u>สิ่งของ</u>)
/ l e:³ /	เหล	
/ w u:³ /	หวอ	'ลูกลาม' (ใช้กับ <u>บาดแผล</u>)
/ j u:³ /	อญ	

๓.๓ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว มี /m/, /n/, /ɲ/, /w/, และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ p a: j³ /	ปาย	
/ p h a: n³ /	ผาน	
/ b ɛ: ɲ³ /	แบง	
/ t ɔ: n³ /	ทอน	'เนื้อ' (ความหมายตรงกันข้ามกับ น้ำ)
/ t h u: a ɲ³ /	ถวง	
/ d i: a w³ /	เคียว	

/ cɔːj ³ /	จอย	'จอม'
/ kaːŋ ³ /	กาง	'กิ่งไม้เล็ก ๆ'
/ khɛːw ³ /	แขว	'ปลอกมีด'
/ ɟaːn ³ /	อาน	
/ muːan ³ /	หมวน	'ไฟเราะ'
/ nɔːj ³ /	หนอย	
/ ɲiːw ³ /	หยอง	'ขี้' (เช่น ขี้ฉา)
/ ɲaːj ³ /	งาย	
/ fɔːn ³ /	ฟอน	
/ sɯːan ³ /	เสื่อง	'ซอน'
/ haːm ³ /	หาม	
/ luːan ³ /	ลวง	
/ wiːan ³ /	เหวียง	
/ jaːŋ ³ /	อย่าง	

๔. หน่วยเสียงสูง - ตก (4) ^๔

จุดเริ่มต้นของหน่วยเสียงนี้อยู่ในระดับสูง คืออยู่ระหว่างหน่วยเสียงกลาง (หน่วยเสียงที่ ๓) และหน่วยเสียงสูง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ ๕) แล้วเสียงจะค่อย ๆ ต่ำลงไปเรื่อยๆ จนจบเสียง แต่จะไม่ตกต่ำกว่าหน่วยเสียงกลาง พยางค์ที่มีหน่วยเสียงนี้ ได้แก่

๔.๑ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว มี /p/, /t/, และ /k/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ-ท้าย เช่น

/ paːk ⁴ /	ปาก
/ naː ⁴ phaːk ⁴ /	หน้าปาก
/ baːt ⁴ /	บาท, บาท, บาท

^๔ ไซเลข 4 เป็นเครื่องหมายที่ไซแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์เสียงสูง - ตก นี้

/ tɛ:k ⁴ /	แตก
/ thi:p ⁴ /	ถีบ
/ dɛ:t ⁴ /	แตก
/ cu:p ⁴ /	จวบ
/ ko:p ⁴ /	กอบ
/ khu:at ⁴ /	ชวด
/ ʔe:k ⁴ /	เอก
/ mo:k ⁴ /	หมอก
/ no:k ⁴ /	โหนก
/ ña:m ⁴ /	ขาม 'เคยตัว'
/ ɲu:ak ⁴ /	เหงือก
/ fa:k ⁴ /	ฝาก
/ su:p ⁴ /	สู้บ
/ ho:p ⁴ /	หอบ
/ la:p ⁴ /	หลาบ 'เข็ดหลาบ'
/ wo:t ⁴ /	โหวด 'หวุด'
/ ji:ap ⁴ /	เหยียบ
/ ju:ak ⁴ /	หยวก

๔.๒ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /p/, /b/, /t/, /d/, /c/, /k/, /ʔ/, /w/ และ /j/ ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว เช่น

/ pha: ⁴ /	ผา
/ tha: ⁴ /	ถา, ทา (ทำ ใช้ในความหมายว่า คดย)
/ khu:a ⁴ /	ข้าว, ค้าว
/ mo: ⁴ /	หมอ

/ ni: ⁴ /	หนี	
/ ñe: ⁴ /	เหย	‘เบียค’
/ ɲu:p ⁴ ɲu: ⁴ /	งับงอ	‘โง’
/ ka: ² fi: ⁴ /	กาฟี	‘ทอफी’
/ su: ⁴ /	สุ	
/ ha: ⁴ /	หา	
/ khu: ⁴ lu: ⁴ /	ขอลือ	(คำขยายกริยา เช่น คำขอลือ)
/ khi: ⁴ ñu:a ³ /	ชเยอ	‘ชยะ’

๔.๓ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /p/, /b/, /t/, /d/, /c/, /k/, และ /ʔ/ ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี /m/, /n/, /ɲ/, /w/, และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pham ⁴ /	ผำ	‘ตะมอย’
/ tham ⁴ /	ถำ	
/ khaj ⁴ /	ไซ	
/ khaw ⁴ maw ⁴ /	ชาวเมา	
/ nuɲ ⁴ /	นัง	
/ ñam ⁴ /	ยำ	‘เคียว’
/ ɲaw ⁴ /	เหงา	
/ fan ⁴ /	ฟัน	
/ saj ⁴ /	ไส	
/ haj ⁴ /	ไห	
/ luɲ ⁴ /	ลุย	
/ win ⁴ /	วิน	
/ jew ⁴ /	เยว	(คำอุทาน แสดงการทรมานปราย)

๕. หน่วยเสียงสูง - รัศมี (5) ^๕

หน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นที่รัศมีเดียวกับหน่วยเสียงสูง - รัศมี (หน่วยเสียงที่ ๔) :
 แต่รัศมีเสียงของหน่วยเสียงสูง - รัศมี จะเป็นรัศมีเดียวกันโดยตลอด หรืออาจจะสูงขึ้น
 เล็กน้อยในตอนต้นที่เสียงไกลจะจบ แล้วก็ต่ำลงมาอยู่ในรัศมีตามเดิม พยางค์ที่มีหน่วยเสียงนี้
 ได้แก่

๕.๑ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /f/ และ /h/
 ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี /m/, /n/, /ŋ/, /w/ และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ-
 ทาย เช่น

/ pam ⁵ /	ป่า	‘ทำให้โคน ; ปลา’
/ phaj ⁵ /	ไฟ	
/ bun ⁵ /	บึง	
/ ten ⁵ /	เตน	
/ thaw ⁵ /	ทาว	
/ daj ⁵ /	ไค	
/ caw ⁵ /	จาว	
/ ken ⁵ /	แกง	(คำขยายกริยา เช่น ร่องแกง ๆ)
/ khan ⁵ /	คัน	
/ ʔum ⁵ /	อุม	
/ mun ⁵ /	มุง	
/ nuj ⁵ /	นุย	
/ ñum ⁵ /	ยุม	‘หุบเข้าไว้มือปล่อยให้ออกมา’
/ ʔun ⁵ /	วุน	

^๕ ไซเลข 5 เป็นเครื่องหมายที่ไธแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์เสียงสูง - รัศมี นี้

/ son ⁵ /	ซัน	‘หลบซ่อน’
/ law ⁵ /	เลา	‘ยุ่งชาว’
/ waw ⁵ /	เวา	‘พอก’
/ jan ⁵ /	ยัง	

๕.๒ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงสั้น มี /p/, /t/, /k/, และ /ʔ/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pit ⁵ /	ปิต	(คำขยายกริยา มีความหมายตรงกับคำว่า จี เช่น เป็ริยวจี)
/ phap ⁵ /	ฟับ	
/ bak ⁵ /	บัก	(คำนำหน้าเพศชาย)
/ tik ⁵ /	ติก	(คำขยายกริยา มีความหมายตรงกับคำว่า หนัก)
/ thia ⁵ /	เตียะ	‘สุกจนหอม’
/ dik ⁵ /	ติก	
/ cip ⁵ /	จิบ	
/ kip ⁵ /	กิบ	(คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า clip ในภาษาอังกฤษ)
/ khut ⁵ /	คิต	
/ ʔεʔ ⁵ /	แอะ	(คำอุทาน แสดงการไม่เชื่อใจ)
/ mut ⁵ /	มุต	‘คำ:(น้ำ)’
/ nuk ⁵ /	นุก	
/ nip ⁵ /	ยิบ	
/ ɲut ⁵ /	งัด	‘สงสัย’
/ feʔ ⁵ /	เฟะ	

/ seŋ ⁵ /	แซะ	(คำขยายกริยา มีความหมายตรงกับคำว่า หยิม ๆ)
/ huk ⁵ /	ฮุก	'ซัดกู่'
/ luaŋ ⁵ /	ลัวะ	'ทะลัก'
/ wup ⁵ /	วูป	
/ juŋk ⁵ /	ยัก	'เคลื่อนไหว, รู้สึกตัว'

๕.๓ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว เช่น

/ pa: ⁵ /	ปา	
/ phɛ: ⁵ /	แพ	
/ be: ⁵ /	เบ	(ชื่อคน)
/ ti:a ⁵ /	เตียบ	
/ thɛ: ⁵ /	แท	
/ du: ⁵ /	คืด	
/ ci: ⁵ /	จืด	
/ ku: ⁵ /	กืด	
/ khu:a ⁵ /	ควา	
/ ʋa: ⁵ /	ออ	
/ mo: ⁵ /	โม	
/ nu:a ⁵ /	เนือ	
/ ñu: ⁵ /	ยู	'ฉลัก, คั้น'
/ na: ² nu:a ⁵ /	นางัว	(ชื่อตำบล)
/ fa: ⁵ /	ฟา	
/ si: ⁵ /	ชี	

/ hu:⁵ /	หุ
/ lo:⁵ /	ลอ
/ ku:aj⁵ nan⁵ wa:⁵ /	กลวยนำวา
/ jw:⁵ /	ย้อ 'เอื่อม'

๕.๘ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /w/ ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว กับ หน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว มี /m/, /n/, /ŋ/, /w/, และ /j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pɛ:w⁵ /	แป้ว 'แปดแป้น'
/ ma:k⁴ pha:w⁵ /	หมากพร้าว
/ ba:n⁵ /	บาน
/ to:ŋ⁵ /	ตอง 'จับตอง'
/ thɔ:n⁵ /	ทอน 'ทอรวมกัน'
/ da:j⁵ /	คาย
/ ca:ŋ⁵ /	จาง
/ ki:an⁵ /	เกลียง
/ kha:n⁵ /	คราน 'เกี้ยวคราน'
/ ʔu:an⁵ /	อวน
/ mi:an⁵ /	เมียน 'เก็บรักษา'
/ no:ŋ⁵ /	นอง
/ ña:j⁵ /	ยาย
/ ŋo:ŋ⁵ /	โงง
/ fɔw:an⁵ /	เฟื่อง
/ sw:m⁵ /	ชอม
/ hw:n⁵ /	รอน

/ la:n ⁵ /	ล่าง	
/ ja:n ⁵ /	ยาน	'กลัว'

๕.๕ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, และ /r/ ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว กับหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว มี /p/, /t/, และ /k/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pha:k ⁵ /	พาก	'อัมพาท'
/ thɛ:k ⁵ /	แทก	'กระแทก ; วัด (ที่เป็นคำกริยา)'
/ ca:k ⁵ /	จาก	'ตะคอก'
/ khɛ:p ⁵ /	แคบ	
/ me:k ⁵ /	เมฆ	
/ na:k ⁵ /	นาก	
/ ña:t ⁵ /	ขาด	'แยง'
/ no:k ⁵ /	โจก	
/ fa:k ⁵ /	ฟาก	
/ sɛ:p ⁵ /	แซบ	'อรอย'
/ ha:k ⁵ /	ราก	
/ lu:ak ⁵ /	ลวก	
/ wi:ak ⁵ /	เวียก	'งาน'
/ jɯ:ak ⁵ /	เยือก	

ศูนย์วิทยพัฒน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปหน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาเพชรบูรณ์ มี ๕ หน่วย แต่เป็น ๖ เสียง ดังนี้ คือ

๑. หน่วยเสียงต่ำ - ชัน ตัวเลขที่ไ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ คือ เลข 1
๒. หน่วยเสียงต่ำ - ะคืบ มี ๒ เสียง คือ
 - ๒.๑ เสียงต่ำ - ะคืบ (เสียง ก.)
 - ๒.๒ เสียงต่ำกวากลาง - ะคืบ (เสียง ข.)
 ตัวเลขที่ไ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้งสองเสียงนี้ คือ เลข 2
๓. หน่วยเสียงกลาง ตัวเลขที่ไ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ คือ เลข 3
๔. หน่วยเสียงสูง - ตก ตัวเลขที่ไ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ คือ เลข 4
๕. หน่วยเสียงสูง - ะคืบ ตัวเลขที่ไ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ คือ เลข 5

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง ๕ นี้ อาจจะเขียนเป็นแผนผัง เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างได้ดังนี้

แผนผังที่ ๕

